

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenem ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po peti prejemni, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na doma za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na doma se računa 10 kraja, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po peti prejemni za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrti-stopne peti-vrste 8 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampa za 30 kr.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši "Hotel Evropa".
Opravištvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročila, reklamacije, oznanila t. j. administrativne redi, je v "Narodni tiskarni" v Tavčarjevi hiši.

Naši kandidatje so:

V mestih in trgih:

1. Glavno mesto Ljubljana in kranjska trgovinska in obrtniška zbornica:
2. Celje, Žavec, Vitanje, Vojnik, Laško z voliščem Celje; Mozirje, Gornjigrad, Ljubno, Vransko z voliščem Mozirje; Rogatec, Šmarje z voliščem Rogatec; Brežice, Sevnica, Kozje z voliščem Brežice; Konjice z voliščem Konjice; Šoštanj z voliščem Šoštanj:
3. Postojna, Idrija, Vrhnika, Lož, Radovljica, Tržič, Kamnik, Kranj, Loka:

g. dr. J. Razlag.

g. dr. Anton Prus.

g. dr. Valentin Zarnik.

Slovenski centralni volilni odbor v Ljubljani.

Volilcem v mestih in trgih.

Z izidom volitev v kmetskih občinah more narodna slovenska stranka precej zadovoljna biti.

Jutri volijo po Kranjskem in Štajerskem mesta in trgi. Zmaga za naše domačinske kandidate, kakor jih naš list zopet denes na čelu lista prinaša, je mogoča, ako vsi slovenski narodnjaki složno delajo in posebno zdaj zadnji hip denes in jutri zjutraj ves čas in vse sile uporabijo, da z živo agitacijo, s prigovarjanjem in vsemi dovoljenimi pripomočki delajo.

Sramota bo, če se naša mesta in trgi, kjer naša inteligencija prebiva, toliko važnim volitvam nasproti hladno in apatično drže, ako tuji in domači protivniki naše narodnosti, protivniki svobode in napredka, zmagajo v naših mestih in trgih.

V Ljubljani, glavnem mestu naše domovine, naj se vsi naši glasi zberó na dr. Razlaga! Predsinočni "Tagblatt" nam priporoča, da smo izbrali pravo ime, katerega bomo svoje glase dali.

Volilce v Loko, Kamniku, Idriji, Ložu, Kranju, Postojni, Vrhniki, Radovljici in Tržiči prosimo, naj se zedinijo za liberalnega narodnjaka dr. Zarnika, kateri edini v vsej tej skupini lahko zmaga, ako se ne cepijo slovenski glasovi.

In na slovenskem Štajerji, v celjski mestni skupini, naj pridejo vsi narodnjaki k volitvi, naj delajo vsi, da bode voljen domačin g. dr. Prus in ne tujec a nemško-nacionalc Foregger.

Slovenski volilci dolenskih mest naj se zedinijo vsi in brez strankarstva volijo Slovenca, ki ga bodo postavili.

Dobili smo sledeče pismo, da ga priobčimo:

"Med volilci mest in trgov, Celje, Žavec, Brežice, Konjice itd. se širi neko pismo v nemškem jeziku, založeno od gosp.

dr. Foregger-ja in tiskano pri Karlu Simonu na Dunaji.

Gospod dr. Foregger s tem svojim zmašilom svoje privatno početje nadaljuje, ter moj program pri vsaki priliki tolmači, nehoté skrbeč, da se razširi. Teško se kacemu programu enaka čast skazuje, kakor mojemu. Že v Konjicah se je gosp. dr. Foregger, ko se je volilcem predstavil in so oni od njega terjali, naj svoj program razvije, to storiti branil; segal le je po mojem, in ga kakor v gori imenovanem zmašku razkladal.

Gospoda dr. Foreggerja posebno beseda "svoboda" v mojem programu bode; meni se zdi to jako naravno. Človeku, ki zastop po interesih zagovarja, ki virilstvo hvali, ki večini državljanov volilno pravo odtegniti namerja, — je resnična svoboda neznana reč. — Človek, ki se predrzne, trditi, da je nemštvo v Avstriji tudi svoboda, in prezira, da je pravna stranka le po Nemcih gornje-avstrijskih, solnograških, tirolskih, gornje-štajerskih, in pa po klerikalcih in fevdalcih vseh dežel sestavljena, človek, ki že vidi vstajati strašilo črne ali rudeče republike, če se delaven ali kmetu njegove pravice dajo, takšen človek naj na vse misli, le sveta beseda "svoboda" naj nikdar iz njegovih ust ne pride.

Gospod dr. Foregger naj poskusi, v moji bivši šoli v demokratičnem društvu na Neubau na Dunaji, svoje svobodne misli razlagati, in prepričal se bode, da se njegovi pojmi o svobodi jako, jako reakciji približujejo. Naj dr. Foregger enkrat moja prijatelja, dr. Šranka in dr. Kronaveterja zaradi mojih načel pobara, poizvedel bo, da svobodo višje cenim, nego si jo dr. Foregger le misliti more.

Povedati pa še morem nekaj gospodu dr. Foreggerju: Vam se mrzi, da se odstrani zastop po interesih in po skupinah, to pa samo zaradi tega, ker se nikdar in nikjer ne bode upali kandidirati, ako vsakdo, izobražen državljani voliti sme, jaz pa bom ravno

onda izvoljen, kadar bo blago našo Avstrijo svoboden volilni red osrečil.

Konjice, 20. oktobra 1873.

Dr. Anton Prus,
odvetnik v Konjicah.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 21. oktobra.

Cesar je imenoval kneza Karla Auersperga za predsednika, grofa Vrba in Trautmansdorfa za podpredsednika gospodske zbornice.

Dunajska "Sonn- und M. Ztg." konstatira, da **ustavoverna** stranka z vlado vred nij pri volitvah nič pridobila, pač pa veliko izgubila, posebno po kmetih. Ako vlada misli, da je z Rusini, ki so na mnogih krajih v Galiciji Poljake podrl, kaj za sebe dobila, moti se, ker tudi Rusini ne bodo pomagali nemške hegemonije vzdrževati.

Denes volijo mesta na **Moravskem**. V glavnem mestu Brnu kandidirajo Giskra, Skene in d' Elvert. V volilnem shodu, ki je bil 17. okt., sta si Skene in Giskra drug drugemu očitala, kako sta si roke omazala s tem, da sta poslanstvo zlorabila v svoje obogatene. Bil je velik škandal. — V Iglavi kandidira dunajski Šuzelka.

Na Moravskem je bilo voljenih 20. t. m. sedem Čehov in 4 ustavoverci iz kmetskih občin v državni zbor.

V **Istri** je voljen znani deželni glavar Vidulich.

V **Bukovini** so izvoljeni včeraj 3 ustavoverci. Torej so federalisti propali.

Vnanje države.

Francoski listi objavljajo program desnice in desnega centra, ki se glasi: Mi hočemo podedovalno konstitucionalno reprezentativno monarhijo, ki zagotavlja deželi vse potrebne svoboščine politične, državljanske in religiozne natvore; dalje enakost pred postavo, prost dostop k vsem uradom in častnim službam in nadaljevanje izboljšanja položaja delavcev. — **Bazaine** taji, da je dal demoralizujoče vesti cirkulirati, in trdi, da je v nasprotnem smislu delal. On vojnega materijala zato nij uničil, ker se je sovražnikove osvete bal; da je generalu Solcilu javno in formalno zapovedal, naj pra-

porje sežgè, in da se ima pri tem le lenoba častnikov grajati.

V Alicante na **Španjsko** došli avizoparnik je povedal, da je uporniška fregata „Numancia“ uporniški parnik „Fernando el Catolico“ potopila, ali slučajno, ali nalašč, se ne vé. Minister marine je prevzel pogeljništvo brodovja in odšel v Kartageno.

Saski kralj je čedalje bolj bolan.

Telegram „Slovenskemu Narodu“.

Iz **Maribora** 21. okt. ob 9. uri zjutraj. Herman je izmed 354 glasov dobil 282, nasprotua: Wurmbrand 72, Ploj 11. — Pajk je s častno manjšino propal. (Privatna telegrafična poročila pravijo, da je Pajk imel le 27 glasov menj, nego Seidl. Uredn.)

Dopisi.

Iz **Celja** 20. oktobra. [Izv. dopis.] (Celjska volitev.) Že večkrat smo imeli voliti poslanca, a take burne volitve, kakor denešnje, še nij bilo v Celji. Pri dosedanjih volitvah smo se namreč imeli boriti samo proti nemškutarstvu, katero pa je v tem volilnem okraji od leta do leta zgubljalo moči tako, da so slovenski kandidati za deželni zbor precej lahko zmagali. Letos pa je pravna stranka napovedala boj narodnjakom, in da bi zmagala, uporabila je vsa sredstva, katera daje duhovnikom njihov posvečen poklic nasproti prostemu ljudstvu. Skozi tri mesece so v cerkvi in zvonaj cerkve fanatični kaplani in fajmoštri ljudstvo obdelovali, rotili, kleli, ako bi volili dr. Vošnjaka, katerega so jim popisali kakor pravega antikrista. Vse sile pa so duhovniki napeli pri volitvah volilnih mož, da so sami taki možje bili izbrani, od katerih so že poprej vedli, da bodo lahko nanj upljivali. Tu si ne moremo, da ne bi grajali naše posvetne inteligencije v savinski in škalski dolini, katera je, zanašajoča se na zdravi razum ljudstva, roke križem držala pri prvotnih volitvah in tako prouzročila, da je v krajih, ki se med omikane štejejo, toliko reakcionarnih elementov bilo izbranih.

Po volitvi volilnih mož se storjena zamuda nij več dala popravljati. Vendar je bila kljub temu še zmirom večina volilcev

za dr. Vošnjaka. Klerikalci so to čutili, zato so poslednje dni pred volitvo tako agitacijo začeli, od kakoršne menda še nij bilo slišati. Po vseh cerkvah so bile v nedeljo pridige o volitvah: Kdor Kosarja ne voli, bode nesrečen na tem in onem svetu; kdor pa bode glasoval za dr. Vošnjaka, tega bodo budiči pri živem telesu raztrgali. „Toča bode v prihodnjem letu vse one kraje pobila, katerih možje ne bodo za Kosarja glasovali.“ Fajmoštri in kaplani so šli od volilca do volilca, kateri so jim morali prisegati, da bodo glasovali za Kosarja. Nij potem čuda, da so kmetje bili popolnem zbegani, misleči, da bode napočil sodnji dan, ako volijo dr. Vošnjaka.

Od druge strani so tudi nemškutarji zoper dr. Vošnjaka silno agitovali, tako da se je narodno-liberalna stranka imela boriti z dvema nasprotnikom. Razmere so tedaj bile za našo stranko jako neugodne in že zvečer pred volitvo smo vedeli, da naš kandidat ne bo zmagal pri prvi volitvi.

V nedeljo zvečer so dohajali volilci iz daljših krajev, vrli Rečičani, Kokarčani in Mozirčani, ter se zbirali pri „Slonu“, klerikalci pa so svoje ovčice skupaj spravljali pri „volu“. Bila je do pozne noči živa agitacija od obeh strani. V jutro so začeli od vseh strani dohajati volilci, bilo je med njimi mnogo duhovnikov tudi, taki, ki nijso bili volilci. Spremljevali so volilce iz svojih far v mesto, da jim še enkrat na dušo privežejo ljubljene Kosarja. Pri „volu“ bilo je zbranih blizu sto volilcev, pri „Slonu“ po kakih 70. Pri „volu“ je govoril kaplan Bezenšek, ki je sploh bil glavni agitator in že cele tedne družega nij delal, nego romal po celem volilnem okraji in organizoval ter hrabil klerikalce. Ta mož zasluži, da mu vice-škof Kosar hitro preskrbi kako dobro farico. Tudi kaplanov Košarja in Govediča naj naš vice-škof ne pozabi, bila sta marljiva priganjalca črne vojske.

Pri „Slonu“ je g. dr. Vošnjak v izvrstnem govoru razvil svoj program zbranim možem, ki so potem šli na volišče. Tam so duhovniki strašno pritiskali na volilce, tako da nij čuda bilo, da je nekaj omahljivih še v poslednjem trenutku odpalo, ko so jim kaplanje črni pekel malali in ko so videli

večino za Kosarja. Ob 12. uri je bilo glasovanje v Celji končano, katerega izid sem Vam telegrafično naznanjal. Že iz početka volitve je c. kr. komisar naznanjal, da bode precej denes ožja volitev, ko bi pri prvi volitvi ne bilo absolutno večine za nobenega kandidata, ter pozival volilce, naj ostanejo skupaj, dokler ne pride iz Brežic telegrafično poročilo o izidu tamošnje volitve.

Dve teški uri smo čakali; kajti če so v Brežicah klerikalci tudi tako ljudi zbegali in zmotili, kakor tukaj v Celji, potem je Kosar izvoljen. Klerikalci so bili gotovi zmage. Ob 2. uri pride težko pričakovani telegram, po katerem smo vedeli, da pride do ožje volitve med dr. Vošnjakom in Kosarjem.

Zdaj je narodno-liberalna stranka vse moči napela, da bi v Celji še nekaj glasov pridobila svojemu kandidatu. G. Žnidaržič iz Brežic, ki je bil v Celji navzočen, stopil je med volilce, ter jim priporočal, naj oni, kateri so pri prvi volitvi zanj glasovali, zdaj svoje glasove oddajo za dr. Vošnjaka. Tudi iz Brežic je došel telegram, da so se tam zedinili volilci narodno-liberalne in ustavoverne stranke ter da bodo vsi za dr. Vošnjaka glasovali. S tem je bila naenkrat bitka, katero so klerikalci že dobljeno imeli, obrnena na korist narodno-liberalne stranke.

Duhovniki so to čutili, in nezaslišano pritiskali na volilce, a zdaj so se tudi naši ohrabрили in pogumno šli k ožji volitvi, katera se je naglo vršila. Kosar je dobil 106 glasov, tedaj za 10 glasov menj, kakor pri prvi volitvi, dr. Vošnjak pa 76 glasov, tedaj za 15 glasov več.

Vsi liberalni volilci so se zbrali po volitvi pri „Slonu“ ter čakali na telegram iz Brežic v najboljši nadi, da je zmagal narodno-liberalni kandidat. Ob 6. uri pride poročilo, da je g. dr. Vošnjak izvoljen za poslanca s 150 proti 138 glasom. Ne morem vam popisati veselja, s katerim so to veselo naznailo sprejeli zbrani volilci. Neprenehljivi Slavin in Živioklici so gromeli po dvorani, ki so se zmirom na novo ponavljali, ko pride dr. Vošnjak ter se v krepkem govoru zahvaljuje volilcem, ki so denes kvišku držali zastavo svobode in napredka in se nijso upognili mračnjastvu. Dalje še enkrat razvije svoj program, ter posebno poudarja, da ga bode

Listek.

Kazen.

(Novela, francoski spisal H. Rivière.)

(8. nadaljevanje.)

III.

(Konec.)

Gospod Destrade gre žugajoč proti durim. Toda te se odmah odpro: Emil Desorge se prikaže, bleđ, razburjen, spremljan od opotekajoče se Julije.

Viktorina povzdigne glavo, ter ju gleda zmešanim očesom. Gospod Destrade obstoji.

— Gospod, reče Emil, jaz sem imel ravnokar dvoboj z gospodom Larcey. Usmrtil sem ga.

— Ah! vsklikne gospod Destrade, vzeli ste mi osveto.

— Jaz sem zaročenec gospodičine hčere, jaz bom njen soprog. Moja dolžnost je bila, maščevati se nad človekom, ki je hotel tako žrtvo, a ki je nij dobil.

— Kako se je to zgodilo? Kje ste sre-

čali gospoda Larcey, ki si mi nij upal priti pred obličje, ki je pobegnil iz moje hiše.

— Ko je šel od vas, naletim na-nj, ter ga pozovem na dvoboj. Dobila sva orožje, in dva mimogredoča človeka sta nama bila sekundanta.

Gospa Destrade nij mogla stati več po konci, nego je pala v fauteuil. Julija jo je obličala s svojimi solzami, ter ji po tistem rekla: Ah, mati! odpusti mi, jaz nijsem mogla Emila doteči.

— V resnici pa še ne morem reči, da sem ga jaz usmrtil, nadaljuje Emil, kajti kakor oslepljen človek, ki išče smrti, mi je planil na moj meč, da sem ga prodril.

— Pravica je zmagala, reče gospod Destrade.

— Ubogi Edmond, reče gospa Destrade tako slabim glasom, da jo je komaj Julija slišala, ki je objemala svojo mater, — ubogi Edmond; pa saj mi je rekel, da mu nij več živeti.

— Malo časa je vse tiho. Gospoja Destrade, akopram v največjo žalost zatopljen,

je hvalila boga za Edmondov samoumor. Gospod Desorge je samo držal meč, s katerim se je nesrečnež usmrtil. Julija je mislila, da mož, ki ima postati njen soprog, v materinih očeh nij morilec. Nesreča in osoda ste, bolj kakor jeza in osveta, presekal ta sramotni vozal. Gospod Destrade, ves zamišljen, je smatral Edmondov umor za dovoljno zadostenje, in nij se mu zdelo pametno, da bi Emilu pripovedoval dogodbo, ki bi mu vzela zaupanje do njegove hčere; dosta mu je bilo, da se mu je kot soprogu čast rešila. Zakaj bi bil tedaj trgal zagrijalo, pred katerim se je tresel. Emil, ves boječ, je čakal, da bi se srca umirila.

— Gospod, reče končno, prosil sem vas za roko vaše hčere. Tudi zdaj vam izrekam taisto prošnjo.

— Vaša je, reče gospod Destrade globokim ginenjem. Zahvaljujem se vam, in spominjal se vas bom. A popred je treba, da se vihar tega umora pomiri, da se bo svetu zdelo, da ste se z gospodom Larcey za čisto slučajen povod bili. Jaz in Julija

pri vsem delovanju vodila skrb za boljšo prihodnost slovenskega naroda, da bode v političnih vprašanjih vselej zagovarjal odločno liberalna načela. Omenja tudi konfesionalno vprašanje; nobena cerkev ne sme biti država v državi itd. Preide tudi na gmotne stvari, na pogodbo z Magjari, na privilegij nacionalne banke, na uredbo gruntne davka. Obljubi, da se hoče vselej ravnati po volji svojih volilcev in sklicati pred važnimi obravnavami volilne shode, da tako poizve mnenja volilcev. Govor je bil z velikim navdušenjem sprejet.

Sledili so potem razni govori in so volilci izrekli neka vodila, po katerih se naj njihov poslanec ravna. Med drugim so enoglasno izrekli, da naj bi se volilni red za deželni in državni zbor tako popravil, da kaplanje, ki niso niti stalno nastavljeni, niti ne plačajo nobenega davka, tudi ne bi imeli volilne pravice. Sploh so ostre besede padale proti onim duhovnom, ki svoj sveti poklic samo zlorabijo za politično agitacijo in posvetne namene.

Volilci so do pozne noči skupaj ostali ter se veselili svoje zmage, v tem ko so klerikalci precej potegnili iz mesta, kakor hitro jim je bil naznanjen izid v Brežicah.

Denašnjega dneva se smemo veseliti, da smo končno po težkem boji prišli do zmage; a učila nas je ta volitev, da se ne smemo zanašati na kakšne srečne slučaje, ampak da moramo delati o pravem času. Brez dela in truda nobena zмага.

Iz Zagreba 17. okt. [Izv. dop.] Našemu saboru stoji samo še kakih četrnajst dni za zborovanje na razpolaganje. Ogerski sabor je namreč na 8. novembra sklican, in tja mora iz našega sabora 31 zastopnikov iti, brez teh pa zborovati ne more. Ta kratek čas upotrebljuje naš sabor v to, da kolikor mogoče več stori. Nij skoro dneva brez sednice. Zakonske osnove o jugoslovanskem vseučilišču; zakonska osnova o odcepljenju Bakra (Buccari) od istoimenega okraja in povzdignjenje njega na samostalni municipij in zakonska osnova o uredjenju plač učiteljev na srednjih učiliščih so bile razpravni predmeti zadnjih saborskih sednic. Najživejša debata sukala se je okolo zakonske osnove o vseučilišču. Dr. Makanec in dr. Špun sta se potegovala

greva popotovat. Kadar se vrneva, bo poroka.

Emil objame jokajočo Julijo, ter si jo pritiskne k srcu. Potem stisne vesel gospodu Destrade roko, se nagne k gospe Destrade, ter odide.

— Kaj pa čem jaz početi? vpraša Viktorina.

— Midva odideva brez vas. Pojdite vi k svoji materi.

— Saj res, vzdihne Viktorina; jaz imam še mater, ah, nikogar družega, nego mater.

Gospod Destrade je odšel. Julijeta se naslone na mater. — Ali nemaš tudi hčere? jo tolaži. Ali se ne vrnem? Ali ne bom pri tebi, da te bom ljubkala in tolažila?

Viktorina jo dolgo in milo gleda. Vzdihljaj jej napne prsi, solze se jej začno takalati po lici. Nikoli se nij še tako lahko jokala. Gotovo je mislila iti v prognanstvo in zapuščenje solze točit za moža, ki ga je tako ljubila.

K o n e c.

za vladno osnovo, da naj poedini vseučilišni fakulteti eden za drugim v življenje stopajo, in sicer najprej juridični in teologični fakultet, za njima filozofični in nazadnje medicinski. Dr. Rački je pa zastopal in branil odborov predlog, da naj se vsi četiri fakulteti na enkrat oživetvorijo. Po dolgej zanimivej debati nij obveljal niti vladni niti odborov predlog, ampak neki kompromis med njima. Med drugim je dr. Makanec tudi to predložil, da naj se teologični fakultet iz vseučilišča izbriše, ker teologija nij nobena znanost, ampak samo neko znanje. — In ker ta njegov predlog nij bil sprejet, predložil je nadalje, da naj se poleg katoliške teologične fakultete uvede tudi pravoslavna teologična fakulteta, pa tudi ta njegov predlog nij bil sprejet, ker se je reklo, da to spada na srbski cerkveni kongres. — Predno bodo naši poslanci na državni ogerski sabor odšli, bode naš sabor brž ko ne tudi še proračun za leto 1874 pretresel.

Čuje se, da je za predstojnika vladnega oddelka za politično upravo imenovan Jovan Živković, za pravosodni oddelek pa dr. Derenčin, za bogoštovni in naukovni oddelek pa, da dr. Muhič ostane. Oficijelno pa to denes še nij.

Ogerski konzorcij, ki je v prejšnjih krajiških regimentih brodskem in petrovarinskem les na 33.000 gozdnih ralih za 33.200.000 gold. kupil bil, katera kupovina bi se bila za šole, željeznice, kanale itd. upotrebiti imela, je svoj ugovor odpovedal. Dunajski borzni krah je tudi njega grdo ranil, in sicer tako, da gozde več seči ne more. To — in pa slaba kupčija z lesom, ki je sedaj povsod zavladala, je konzorcij na odpoved prisililo. Naša general-komanda bo konzorcij tožila, da deželo odškodni za tisto izgubo, ki jej po odpovedi žuga. Pravda se bo v Zagrebu razpravljala.

Tudi zavoljo živinske kuge bomo zanimivo sodno preiskavo imeli. Z živinsko kugo se je namreč veliki švindler uganjal. Neki okrajni sodci so baje v sporazumljenju z živinozdravitelji in mesarji dali strašno veliko zdrave živine pobiti. Mesarji so meso pri tej priložnosti malo da ne zastonj dobili, občinstvo ga je pa ravno za voljo prepovedi sejmov strašno drago plačati moralo. Okrajni sodci in živinovračitelji so bili od mesarjev debelo podmiteni, dežela je pa morala pobito živino še bolj debelo plačati. Nad vsem tem je Vakanović svojo obrambeno roko držal, ker so bili večidel samo njegovi politični privrženci kompromitovani. Denes se jim pa druga pesem poje.

Iz Budim-Pešte 18. okt. [Izv. dopis.] Naši časi tudi celo vzlic bosniških dogodjajev ne verjamejo še prav v preobrat naše od Metterniha podedovane politike nasproti Turčiji. „Pest. Lojd“ je še pred par dnij trdil, da bosniške homatije nij nobeden drugi zakrivil, nego ruska panslavistična propaganda. Iz tega „Pest. Lojdovega“ trdenja se vidi, da naša vredništva baš v nikakšnej zvezi z Andrašijem ne stoje. Denes že vsak slepec lahko ošlata, da politika naše monarhije nasproti Turčiji v celo drugi strugi teče, nego je tekla poprej, predno je ruski car, in predno sta kneza Milan in Nikola tako sijajno na Dunaji sprejeta bila; samo vredništva naših časopisov so za vse to še slepa in gluha, ali — jim pa ta politični

preobrat nij po volji! — Denes se more tudi že brez očalov videti, da so avstro-ogerski konzuli v Turčiji od tistih mal, od kar so ruski car in kneza Milan in Nikola na Dunaji bili, celo druge inštrukcije dobili, nego so jih do tistih mal imeli. Turški memorandum, kriveči našega konzula v Banjevluci Dragančiča in Teodoroviča v Sarajevem dogodivših se neredov, nij za vsem netemeljit in neistinit. To ve Turčija, to ve Angleška in to ve, se ve da, najbolje Andrassy sam. Na denes ne radi se več o tem vprašanju: kdo je homatije zakrivil? to vprašanje je denes že zastarelo; denes radi se v prvi vrsti o tistej razžalbi, katero je Turčija našej monarhiji s tem nanescila, da je svoj memorandum o bosniških zadevah na tako nediplomatičen, na vprav turški način našemu izvanjskemu uradu dostaviti dala. Na to jo je gotovo katera koli vevlast našuntala — brž ko ne Anglija — ki pa odgovornost za nasledke gotovo ne bo na sebe vzela. Naš izvanjski urad je primoran, za to razžalbo zadovoljščino zahtevati, ki bo najmanj v tej terjativki sestojala, da se bosniški guverner Assim-Paša iz Bosne kam drugam premesti. Ali bo Turčija v to zadovoljščino privolila? — Od tega vprašanja zavisi pomirjenje, ali pa budo zaoštrjenje naših že itak napetih razmer nasproti Turčiji. Če je res — in vse na to kaže, da je, — da sta Dragančič in Teodorovič po napotkih, dobivanih iz Dunaja bosniški raji kaj obečala, in kakšne nadeje na boljšo bodočnost v njej obudila, in s tem njen vpor in znane homatije v Berbiru (Staraj Gradiški) in v Banjevluci posredno zakrivila, bogme ne bi bilo lepo, če bi naša država bosniško rajo, na katero je turški zulum nahujskala, sedaj na cedilu pustila. Ker je že enkrat rekla A, naj reče tudi še B. Nekdaj je bil pregovor: „Bosna ponosna“, denes se pa reče „tožna Bosna“. Kdor je Bosno z lastnimi očmi videl, kakor jaz, ta ve, kaj je turška raja. —

Slovansko vprašanje se bo v treh činih in na treh pozoriščih reševalo. Prvi čin bo na Turškem, drugi na Ogorskem, tretji pa na slovansko-nemškeji meji. Na turškem bo ta čin izvršila brž ko ne naša monarhija, na Ogorskem Jugoslovani, na nemško-slovanskeji meji pa Rusija. V prvem činu so slovanske koristi in koristi naše monarhije istovetne, in zato je dolžnost vsakega Slovana, da Avstro-ogersko v tem podpira. Turčija in Angleška bodeti vse strasti panmohamedanizma razpihali, to njima ne bo mnogo koristilo. Denes ne zmaguje niti strast, niti nagli ogenj navdušenja, ampak bramba materialnih koristi in mirno računajoča inteligencija. Turčija bo sama v sebi zgnojila, če bo sama sebi prepuščena ostala. To je pa v kvar našim materialnim koristim, in to velja braniti!

Iz Ogorskega 21. okt. [Izv. dop.] Ako se sedanji članki „Pest. Lloyd“, onega lista, ki magjarske interese mesto kupčijskih zastopa, čita, misli bi človek, ki bere o Hrvatskem, pa ljudij in dežele ne pozna, da je tam kompromisa bana Mažuraniča vse veselo, da so od slabe letine gladni siti, da so vdove in sirote, katere je kolera osamila, zdaj v največjem veselju. Kdor pa pozna hrvatsko zemljo in njene prebivalce, vidi jasno, da veselo šumenje le od one stranke prihaja, ki je nagodbo naredila. Drugi pa mirno gledajo, kaj bo nova vlada dobrega prinesla, in ne hvalijo dneva pred večerom. Da oni

list na Hrvatsko slavodatkne sklada, med tem ko graničarskim našim bratom Srbem, ki so se Magjarom utelesili, z vešalom in smodnikom žuga, so znamenja one politike, ki taistega človeka po obrazu božajo, med tem, ko mu za hrbtom pandur s palico stoji in neusmiljeno po njem maha. Preljubi strije „Lloyd“, saj se poznamo, in vse tvoje bobnanje je zastonj, ravno zato, ker se poznamo. Mi smo še pri vsaki priložnosti od tistih par milijonov Magjarov slišali, da so „patrijotičen“ narod, toda, ako Jugoslovani, ki so en narod, ki z malimi razlikami taisti jezik govoré, svoje občutke izjavijo, takoj jim viteški Madjari z vešali odgovoré. Ljubi Madjari, bil je čas, ko se je i z vami tako ravnalo; tega časa ste menimda pozabili, in še več, da so vam Slovani do avtonomije pomagali, in zdaj hočete to tajiti in Slovane, kakor Beust, k steni pritiskati. Med drugim, kaka je vaša avtonomija zdaj, ko jo uže šest let rabite? Odgovor je lagák: Na stotine milijonov novih dolgov, nered v gospodarjenji in vedni deficit vašega budžeta. In kaka je dežela? Najrodovitnejši kraji so v močvirji, ceste in kanali zanemarejeni, boleznim so duri na stečaj odprte, da morejo ljudstvo decimirati, ker vi denar za malovredno intrigiranje rabite, ne da bi ga ukoristili za blagor prebivalstva. Vi hočete, da so v vašem deželnem zboru le taki življi, ki vam pomagajo do vašega cilja. Vi zapravljate volike svote s popivanjem, in kupovanjem glasov, in demoralizirate vaše ljstvo, kajti v tem obstaja vsa vaša modrost. Tukaj je le eno sredstvo, to naime, da krona vaše počenjanje pregleda, in vašemu zapravljanju konec stori, kajti ako to počenjanje še dve leti traje, bode zamotanje in ubožnost v vaši deželi taka, da ne bo nijena človeška moč vaših grehov mogla zboljšati, kaj še do dobrega poravnati. Ker se je to položje obelodanilo, nij čudo, ako se je občutek samovzdržanja v Jugoslovanih izbudil, in rodil hrepenenje, temu stanju z vso energijo nasprotovati. Tako imenovana disciplina, po kateri se vaše stranke ravnajo, služi zdaj, ko se je na krivi pot zašlo, le še za to, da se vaši vladnej modrosti enkrat konec stori.

Domače stvari.

— (Nova telegrafna štacija) se je 19. t. m. odprla v Kostanjevci (Landstrass) na Dolenjskem.

— (G. Janez Toman), trgovec v Trstu je daroval 50 goldinarjev za juho bolnikom na kolei v Kamni gorici na Gorenjskem.

— (G. nadžupnik A. Žuža) v Laškem trgu nam piše, da je naš dopis v št. 238 iz Laškega trga, kar njegovo osebo zadeva, neresničen. Mogoče, da je bil naš dopisnik slabo podučen.

Razne vesti.

* (Ivan II.) kralj v Abisiniji, se nečeti prav krščansko vesti, akoravno je kristijan. Hrabremu prestolnemu pretendentu je dal ušesa s kolodijem (Schliessbaumwolle) naltlačiti, kateri je zapahil, da se mu je glava v tisoč koncev razletela. Sedemindvajset m upornikom je posekal desne roke in leve noge in jih razmetal divjim zverinam v živež.

Poslano.

V „Novicah“, šte. 42, čitam dopis iz Pivke, v katerem neki Pivčan (po neotesani pisavi soditi je — „maziljenec“) med raznimi infamnimi napadi tudi meni enega privoščí. Na to, kar se mene tiče, dovolite gospodine urednik, da v vašem cenjenem listu odgovorim fanatičnemu popu. Na brezaktno, maziljenecem nepristojno obnašanje vaše pred volitvami v socijalnem životu, kakor tudi v vaših, z gnojimi vilami pisanih glasilih, je uže narod pri predvčerajšnjih volitvah odgovoril in ker ste to uže prej vedili, a v svoji „sveti“ jezi niste znali kaj početi, zili ste svoj žolč i na „devetnajstletnega“ (vaša nezmotljivost) bledoličnega pobalina, ki še šolske klopi zaseda! „Gospodine! Štejem si v čast, da me hočejo ljudje take vrste, kakor vi, grditi i zasramovati i tudi smem s ponosom reči, da sem pri borbi mrvice pripomogel s peresom i besedo, da je pošten zmožen i očestovan mož bil voljen za državnega poslanca.

Gospodine! Ko se je vaše nesramno i nepošteno vedenje proti narodu, koji vas je rodil i vas redi, uže vrhuncu bližalo, zavrela je i krv „pobalinov“ in baš jaz i g. Štifter sva sklicala tu v Gradci zbor slovenske učee se mladine, akoravno sva vedela, da smo še na šolske klopi navezani i poklicani, izobraževati se. A v nevarnosti, v kojoj ste vi, nehvaležni, pritirali revni naš rod, bila je sveta dolžnost, da se vsak misleč človek krepko v bran postavi i mi smo to tudi storili. Storili smo si bili program, i se z mladeniško navdušenostjo zavezali, da hočemo vsi v jako primernem času šolskih počitnic delati na to, da se vam krinka kršćanstva raz obliče strga i vas narod v vaši nagote sebičnosti i gospodoželjnosti zagleda. — Vaš diktator, jezuvitar Herman, ponizal se je sam toliko, da je „pobaline“ sklical k zboru i jih hotel z izvrstno-jezuvitarskim govorom i pridušanjem pregovoriti, zakrivajoč na vse kriplje vašo nesramnost in vedoč, da oni naš zaključek nij bila gola demonstracija, vedoč marveč, da bo imelo to vsakako slabe nasledke za rimsko politiko. A njegovo zvijačo smo spregledali i čul je sam navdušeno ponavljanje prisege, kojoj smo si bili dali pri prvem zboru. Te prisege sem se i jaz držal i po svojej moči delal v domovini na to, da se s koreniko izruje vaše gospodstvo, da tužni naš narod dospe vendar enkrat do tolikanj mu potrebne omike i slobode i da je v stanu, k drugim slavjanskim bratom reči: Evo, omikan in sloboden sem, s ponosom me smete brata imenovati! — Koliko sem dosegel — dobro vam je znano. — Torej vaše psovanje mi je na čast, kajti z njim ste dokazali, da sem pošteno i dosledno ravnal; samo obžalujem, da me je tek časa zopet odtegnil domačemu ognjišču, kjer sem po vsej svojej moči i zmožnosti z navdušenjem radil za oprošćenje naroda iz robstva papeštva. Vedite pa, da hočemo vsi dijaci, spominjajoči se dane prisege i na dalje pri vsakej priliki raditi na čast i srečo naroda slovenskega i v obširnejem krogu — naroda občeslavjanskega! Vselej pa se bomo krepko v bran postavljali vašemu reakcionarnemu mračnjaštvu, ne boječi se ne vašega psovanja, ne vašega sluge hudiča!

Slavoj Jenko,
tehnik.

V Gradci 18. oktobra 1873.

Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov.

Revalescière du Barry

v Londonu.

Odkar je Nj. sv. papež po rabi izvrstne Revalescière du Barry srečno zopet ozdravel in je mnogo zdravnikov in bolnišnic njeni učinek pripoznalo, ne bo nikdo več nad močjo te drage zdravilne hrane

dvomil in navedemo sledeče bolezni, katere brez porabe zdravila in brez stroškov odstrani: bolezni v želodci, v živcih, na prsah, pljučah, jetrah, na žlezah, na slizni koži, v dušnjaku, v mehurji in na ledvici, tuberkole, sušico, naduho, kašelj, neprevajljivost, zapor, dristo, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavico, naval krvi, šumenje v ušesih, medlico in bljevanje tudi ob času nosečnosti, sečno silo, otožnost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenji, ki so se vsem zdravilam zoperstavljale:

Spričevalo št. 73.877.

589, Wienerthorgasse, Ofen.

28. februaria 1872.

Samo 2 dni sem užival Revalescière. To izvrstno zdravilo je pri meni, v mojem obupnem položaji čudeže storilo, zaradi česar te zdravilo sredstvo smelo drugo razodetje za trpeče človečanstvo imenujem. Izvrstna Revalescière me je od nevarnega katara na pljučah in v dušnjaku, od vrtoglavice in tiščanja v prsah odrešila, katere so vsem lekom kljubovale. To čudežno zdravilo zasluži torej največje hvalo in se more trpečemu človečanstvu najboljšje priporočiti.

Florian K 511er,

c. k. vojaški upravnik v pokoji.

Tečnejši kot meso, prihrani Revalescière pri odraslenih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravila.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalescière-Biscuits v pušicah 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalescière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradci bratje Oberanzmeyer, v Innsbuku Diechtl & Frank, v Celovci P. Birnbacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Morić, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnjah in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštinih nakaznicah ali povzetjih.

Listnica uredništva. Na željo izjavljamo, da od g. Franjo Mazi-ja nijsmo nobenega dopisa ni telegrama dobili.

IZJAVA.

19. oktobra.

Evropa: Kremsir iz Dunaja. — Amicis z družino. Volčič, Dr. Macchioro S. Macchioro iz Trsta. — Kreibek iz Maribora. — Dvorak iz Sapione. — Viedman iz Reke.

Pri Elefantu: Kunsti iz Škočjana. — Mora iz Dunaja. — Graguliae iz Trsta. — Stucin z gospo iz Celovca. — Bertelomei iz Kapodistrije. — Fšer iz Dunaja. — Docrat iz Postojne. Konier iz Trsta. — Gerbac z gospo iz Reke. — Jenko iz Primorskega. — Naiman z gospo iz Kanije. — Hočevar iz Podturjaka. — Levy iz Reke. — Peve iz Dola. — Gospa Barac z družino iz Reke.

Pri Mallet: Schlapfer iz Trsta. — Dišinger iz Vincence. — Dr. Rikli z gospo iz Trsta. — Gospa Homan iz Radoljce. — Drazovina iz Trsta. — Stare s sinom iz Mengša. — Vončina iz Koroškega. — Franc Vončina iz Zagorja. — Meta Derosa z materjo iz Trsta.

Pri Zamoreu: Maselmer iz Dunaja. — Gros iz Zagorja. — Bučič iz Radoljce. — Sternand iz št. Jurja.

Dunajska borza 21. oktobra

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Štadni drž. dolg v bankovcih	68	glad	10	kr.
Štadni drž. dolg v srebru	72		40	
1860 drž. posojilo	100		25	
Akcije narodne banke	944		—	
Kreditne akcije	212		75	
London	112		50	
Napol.	9		5 1/2	
C. k. obznanj	5		41	
Srečro	107		75	

Zobozdravnik

dr. Tanzer

ordinira v zobozdravji in zobotehniki vsak dan od 8. ure zjutraj do 5. ure zvečer v Ljubljani, Hotel Elefant, v sobah šte. 20 in 21.

Pomudek do začetka novembra t. l.

Tam se dobivajo njegove c. k. izključ. privilegirane ustne priprave: ustna voda, zobni prah in zobna pasta, razen tega tudi pri gg.: Ed. Mahru in lekarji Biršicu. (279—1)